

I en Sæl.

(Past. K. R. Anfer.)

Mens Børnene er imaa, kan der være en hel Flok af dem i en Sen, og mange flere endnu i eet Bærelse. Naar de bliver store, saa vil de helst have boer sit Bærelse; saa der er da Forsjæl paa at være lille og stor. De smaa tager saa lidt Plads, de store tager saa megen Plads. Det er noget af Grunden til, at Jølf bygger store Huse, naar deres Børn bliver større.

Ordfproget siger: „To store kan ikke rummes i een Sæl.“ Man skulde jo ellers synes, at hvis man bar sig ad som med Gulene og igjede en større Sæl til laadan et Par store, saa maatte de kunne være der. Men det lader, som Ordfproget ikke regner paa Sæffens Størrelse, men blot underfreger e e n, som om det mener, at hvis man har to store, maa man ikke bilde sig ind, at det kan gaa godt at putte dem i een Sæl, selv om den er nok saa stor og rummelig. Nej, til to store maa vi have to Sæffe, selv om de to Sæffe ikke giver mere Plads eller maafe endog meget mindre til hver end den ene store Sæl.

For nogle og fyrretyve Aar siden, da Livet paa min Hjemegn begyndte at holde sammen paa sine, mødtes vi om Søndag Aften i de lave Stuer hos en fattig Stomager. Vi kunde være en Snes, og naar det gik højt henimod tredive, samlet ind fra en 3 a 4 danske Miles Omkreds. Der hødes ikke store, langt mindre fine Retter hverken legemlig eller aandelig talt ved vore Sammenkomster. Men hvor det smagte! Vi var Børn og havde Børnernes glubende Appetit. Ellers var vi et Strabiammen af alt muligt. Der var Jølf fra den gamle Bælfelse, der var „indre Missions Jølf“, der var nogle, som havde været paa Højfjeld, altsaa nærmest „Grundtvigianere“. „Hvordan det kunde gaa?“ spørger nu om Dage Jølf. Ja, men det gik og gik godt, indtil — vi blev store. Det gik, som naar Ørens lille fine Datter leger sine bedste Lege med den simple Svinedreng derude paa Stubbene. Men naar Svinedrengen vokser til, og „den lille fine“ bliver en stor Komtesse laadan for ramme Alvor! Na, kære da — saa maa de to i hver sin Sæl; det er da klart. At Vegen gaar fløten med mange af disse allerbedste Timer, der løber som Minuter, er jo fedeligt nok. Men naar man bliver store, maa jaadant noget høre op.

Saadan gik det efterhaanden os. Vi blev store og begyndte at spekulere paa flere Sæffe. Men disse skulde sigs Stomageren kunde ih Støveler og Stø, som det var var en Hornsølle at gaa i, og solide som selve Sandheden. Men, da vi talte til ham om at ih Sæffe til — — —, svarede han ganske stilfærdigt: „Nej, jaadant noget kan jeg ikke.“

Vi havde ogsaa en Skrædder iblandt os, der kunde ih alt muligt, endog efter nyeste Mode. Jeg tror nok, at han spekulerede lidt i disse heriens Sæffe. Men, da hverken han eller vi rigtig vidste, hvor mange der behøvedes, eller hvor store, de skulde være, saa opgav han Været. Der var ogsaa den Ting ved det, at naar Sæffene var ihet, og de store var kommen hver i sin, saa skulde der Naavn uden paa Sæffen. Ligeform naar man fører til Mølle i Danmark, saa maa der Naavn paa Sæffene for at hverken Mølleren eller andre skal tage fejl. For Sæffens Indhold er saa ofte det selv samme.

Saa var der ikke andre Raad, end vi maatte hennende os til en rigtig Sæffeforretning. Det gjorde vi saa. Fik Sæffene med Navne troft paa i store fede Typer, saa selv hængsede paa temmelig lang Afstand kunde se, hvilken der var hvilken. De store solte saa godt ved at bo ene i hver sin Sæl. De smaa længtes somme Tider efter den fattige Stue, hvor vi kunde rummes alle sammen og lege saa rart. Men det var hore Barnagtighed, noget de hellere maatte aflægge i Dag end i Morgen.

I denne Barnagtighed kunde ganske vist være en Levning af gammel Kærlighed til — Duffen og Kæphesten; men der kunde ogsaa være noget meget værre. Der kunde være en Levning af gammelt Ondskab, der ikke vilde slippe gamle Benner paa vilde Beje. Men i hvilken som — haade det barnagtige og Levninger af Ondskab skulde aflægges.

Og der blev en Afslægt! Og Sambittigheden? Hvor blev den dog fin, saa fin, at man knapt kunde hilse paa gamle Benner, langt mindre give dem et freif Emil og et Haandtryk af den gamle solide Slags. Nej, det gamle var forsvunden, alt var bleven nyt. Og hvor vi kom i Verden, saa var noget af det første, vi spurgt om: hvad eller hvem, der var i Sæffen, og saa man sin egen store Wands Navn paa en Sæl, saa blev vi saa glade som — nej, ikke just som Børn, for vi var jo store nu — men som Stenen, der saa sine egne Binduer derovre fra Naboen.

Paa den Maade har saa de fleste af os mere eller mindre henlevet Tiden; men Vængelsen efter „Børnelivets“ favre Dage har af og til banket paa saa underlig stilfærdigt, og Spørgsmaalet: „Hvad mon Evgigheden vil gøre ved at denne Sæffeforgubelse?“ har faldet lidt ubelejligheds og da. „Men alt i alt er det dog gaaet saa nogenlunde, og saa maa man være tilfreds,“ siges der. Det skulde vel ikke være saa, at det har gaaet og gaar langt under det nogenlunde?

Det lader til, at Korinthierne ogsaa mente, at det gif ikke blot nogenlunde men langt, langt over; men — men Korinthierens Mening om den Ting er virkelig ikke til at stole paa, det kan vi da sagtens se; thi hvad skulde vi i saa Fald gøre ved Paulus. Efter Paulus' Mening var de rige paa alt ogsaa paa Konger. Det var maafe Hø det sidste, der blændede dem. Men det var den selv samme Rigdom, der gjorde Paulus angst for dem.

Dr. Morten Luther

og de Vidnesbyrd og Laster.

Af P. S. Sig.

(Fortsat.)

Medens Prof. A. paagaar, at Udtrykket Retfærdiggørelse er specielt jødisk, er der andre moderne Teologer, som har en helt modiat Mening om dette Udtryks Oprindelse. Saaledes siger den episkopale Professor Alexander W. G. Allen i sin Bog „The Continuity of Christian Thought“ (Boston, 1884): „Men idet Luther brugte Udtrykket „Justification by faith“ —, da laante han en Talefigur fra St. Paulus, ved Hjelpe af hvilket den store Apostel søgte at bibringe det lovkloge romerfke Jølf en Ide om, hvorledes det var muligt, at en styldig Person kunde blive frifendt for den uendelige Retfærdigheds Skranke. Den latinske Mand greb naturligt en saa treffende Illustration, og Ordet „Retfærdiggørelse“ blev ligeform „Maade“ et af de almindelige Udtryk i den latinske Teologi. I Stedet for en Talefigur, en Vempelse af Sproget for at naa en bestemt Hensigt, blev Retfærdiggørelsen af Luthers Efterfølgere gjort til Hovedhjørnepointen i et teologisk System, og dets Betydning blev fordrøjet og gif tabt i Betræbelsen for at forfølge Figurens logiske Resultater.

Men for Luther selv var Birteligheden større end det nu næsten antiquerede Sprog, i hvilket den flettedes. Væren, om Retfærdiggørelsen af Troen betød, at Mennesket stod i det nærmeste og inderligste Forhold til den uendelige Gud. Den medførte den positive Forvisning, Bisheden (fiducia) om endelig Hælese fra Synd til Hellighed. Ethvert Menneske kunde fra nu af kende sig selv, i Kraft af en jord Tro, som et Guds Barn, og det fande Barneforhold lod Sjælen erfare en Fred og Salighed, som Diavols Størme hverken kunde hvæffe eller tilintetgøre. De romerfke vilde søje Gerninger til Troen, som Vetingelse for Retfærdiggørelsen, men dette vilde have forandret hele Sandhedens Sammenhæng og jørt den Bildfærelse tilbage, som Luther bekæmpede.

Det var Retfærdiggørelsen af Troen alene, ligeform den tabte Søn fandt Naade hos Gud ved den Tro, som førte ham til at staa op og gaa til sin Fader. Det var i Kraft af denne magtige Overbevisning, at Luther stod i uovertruffen Majestet Ansigt til Ansigt med den Berden, der havde været og den, som skulde komme. Det gjorde for hans Bedkommende ingen Forskel, at han stod alene og mødte Modstand fra alle den latinske Skriftensheds arvedrige Traditioner, der gif saa langt tilbage i Fortiden, at de igntes jævndrende med selve Kristendommen. Han stod frem for sin Tidsalder med den opløste aabne Bibel, og Sandheden, som han der læste, korresponderede iaaleses med Livet, der var i ham, at det var ham ligegyldigt, som han lagde, om tusinde Augustiner eller tusinde Cyprianer eller tusinde Kirkemøder var imod ham. I et Syn som dette læser vi et Vidnesbyrd om den menneskelige Naturs guddommeligt udrustede Bevidsthed, der er uden Sideblykke i Historien. Sammenlignet med dette Vidnesbyrd om Guds Skabets Birtelighed i Sjælen er Luthers Selvomdiggørelse, hans Uoverensstemmelser og hans Fejtagelser at regne ved enjjer i Bagtisaalen.“ — Saa langt Prof. Allen.

Lad os i denne Sammenhæng ogsaa høre et Vidnesbyrd fra en anden Professor af den episkopale Kirke — og fra den anden Side Atlanterhavet. Prof. Henry Wace siger i sin Hampton Lecture, „The Foundation of Faith“ (1880) iaaleses om Luther: „Man ser, at der staa Strid i Reformatorens Sjæl mellem den levende Hølese af hans egen Synd og den ikke mindre dybe Overbevisning, at Evangeliets Udskaf forstirer ham om fuldstændig Befrielse fra den. Men denne dobbelte Overbevisning, der, som vi har set, svarer til den menneskelige Samvittigheds elementare Dikta, hviler paa hans levende Opfattelse af Gud, først som den retfærdige Dommer, for hvem hver hans Sjertes Laste og Raafund er kundbar, og for det andet som hans Hælfes, ved hvis naabige Vøiter han forvises om Tilgivelse og Befrielse.“

Det er paa Grund af denne hans levende Opfattelse af sit Forhold til Gud, at Ordet Retfærdiggørelse faar en saa levende Betydning for ham. Gud er for ham alt. Han brød sig om intet i Himlen eller paa Jorden, dersom han blot kunde vide eller i Sandhed tro, at Gud tilgav ham hans Synder, optog ham, trods hans iboende Synd, i sin Kærlighed og Indes, vilde reise ham fra al Uretfærdighed og opholde ham ved sin høje Haand. Spørgsmaalet drejer sig om det personlige Forhold imellem to Personer: paa den ene Side den rene, almægtige Gud, hvis forfærdelige Fodtrin Luther mærkede uden for sig i Jordskæbet og Stormen, og inden i sig, i sin Samvittigheds uforsonlige Anflage, — og paa den anden Side ham, en jag Skabning, der er sig utallige Sonder bevidst og som søler naavnøs Glendighed baade i sig selv og i Verden omkring ham.

Dersom blot denne Gud var hans Gud, og han var forbisstet derom, saa vilde alt være godt. Saa vilde han være vis paa endelig Befrielse og i Mellemtiden kunde ingen Tidelse, Savn eller Trængsel jortnere hans Fred. Jo mere inderligt dette Forholds usyre og store Vædning opstattedes, desto mere igntes alle Former, Ceremonier og Autoriteter aldeles underordnede, uden for saa vidt de kunde bringe Sjælen til direkte Samfund med den uendelige Doms og den uendelige Hælfes Gud. — En Afsat, en Absolution, som kun befriede Sjælen fra visse Straffe, var ikke alene værdiløs, den var værre end intet. Den tjente kun til at fordunkle den levende Overbevisning, at Overensstemmelse med Guds Vilke, i hvad den end kostede, gennem hvilfe Lidelser, ved hvilfe Midler den end kunde vindes, — var det for Menneskets Sjæl ene fornødv.

(Fortsættelse.)

Der er noget i Bejen.

Ja, jeg mener, der er noget i Bejen med vor Tids skriftflog; det finder vi ved at læse Blade og Tidsskrifter. Ja, jeg fristes til at sige, at en Del af dem, som mener sig rigtig skriftflog er skriftdumme. Det tænkte jeg, da jeg nylig læste „Lutheraneren“ for 14. Dec. 1910, hvor under „Spørgsmaal og Svar“ en spurgt: „Hvad Peter ud af Naaden, den Gang han fornægtede Jesus?“

At dette Spørgsmaal kan komme fra Lægfolk undres jeg ikke over, da jeg tidt har været Bidne til, at Jølf trættes derom; men at en, som mener sig skriftflog nok til at svare paa bibelske Spørgsmaal, hvare som her er svaret, det kan jeg ikke forstaa. Svaret lyder nemlig saaledes:

„Ved sin edsvorne Fornægtelse affar Peter det Vaand, der fattede ham til Frelseren; han faldt ud af Jesu Samfund, og det Samfund kunde genoprettes alene ved Anger og Bod.“

Underligt, hvor dette kommer fra. Thi Bibelen fortæller os ikke noget om Peter og Judas' Fald, kun om Peter og Judas' Fald, kun om Peter og Judas' Fald, kun om Peter og Judas' Fald. Da ikke anbefale Lægfolket at læse Bibelen, men hellere at se, om de vil kunde faa det som Katolikkerne — Bibelen bort og Præsten i Erødet. Thi naar vi læser ovenstående Svar og saa tager Bibelen og læser baade om Peter og Judas' Fald, kunde vi jo næsten faa ud af dette, at Gud var uretfærdig; thi der staa jo ingenting om Peters Anger og Bod, men blot, at Peter kom Herrens Ord i Sn og gif udenfor og grad bitterlig.“ Og naar vi saa læser: „Da Judas, som ham forraade, saa, at han var for dømt, angrede det ham, og han bar de tredive Sølvpenge til de Høperstepræster og Eldste og sagde: Jeg har syndet, for jeg har forraadet ufsldigt Blod.“ Og vi saa følger Judas' lidte længere, kan vi nok forstaa, at han mente det. Vi kan nok forstaa, at han havde det som Kain, da han lagde til Herren: „Min Synd er større, end jeg kan bære den. Ellers havde han nok ikke taget sit eget Liv.

Ja, men hvor faas saa alt det andet fra? Da jeg læste dette, tænkte jeg: Mon vi er nu kommen faa langt over hele Linien i den lutherfke Kirke, at det taaler iaadanne Menneskers Meninger i Stedet for Luthers faste Standpunkt — „Det staa fkreuet“. Da jeg gif til Stole, blev vi lært, at den lutherfke Kirke var den eneste rette og fande Kirke, fordi den udelukkende holdt sig til Guds Ord, lærte hverken mere eller mindre, og jeg tror, det er bedst, den bliver der, og at vi samper for dette, og da jeg ved at „Lutheraneren“ læses af mange i vort Samfund, mener jeg at vi bør gøre paa reformert Værdom, saalænge vi ikke er færdige til at overgive os helt til dem.

A. C. Miller, Eugene, Ore.

De helliges Samfund.

Siden dette Emne var fremme til Forhandling ved Kredsmødet i Rustin, har der nu og da været fkreuet derom i „Danifere“. Saa gif jeg da ogsaa Lyft til at give mit Vejly med i Raget. „Danifere“ er jo til for at fkrive i, og at blive læst. Og er der noget, der nok er værd at læse og fkrive om, saa er det „de helliges Samfund“.

Men jeg tror nok, at det gælder her som andre Steder, at „Vogstaven ihjelstaa“. Skal der komme noget godt ud af denne Forhandling, maa vi vist ikke hænges os i Vogstaven — det latinske Ord, — men se at faa fat i Manden deri. Naar Udtrøffer „de helliges Samfund“ er blevet et Led i Troshæfelsen, der jo af mange fremfor noget andet anles som det „levende“ Ord, saa maa Sagen være af stor Betydning. Og det er min Overbevisning isølge min personlige Erfaring, at de helliges Samfund er

*) Dersom Peters bitre Taarer ikke var Udtryk for Anger over den Synd, han havde begaaet, hvad mon de saa var Udtryk for?

„Df.“ Red.

af stor Betydning for troende Menneker.

Men nu bliver det vel straks galt med Vogstaven. Naar jeg siger de helliges Samfund, saa mener jeg dermed de helliges Samfundsliv. — Pastor Weismann sagde i sin Indledning af Emnet, at det var noget, der ikke blev givet tilbørligt Agt paa iblandt os. Jeg for min Del maa si, hvor under „Spørgsmaal og Svar“ en spurgt: „Hvad Peter ud af Naaden, den Gang han fornægtede Jesus?“

Chr. Jensen, Audubon fkreu nylig derom i „Danifere“. Han blev imdegaaet.“ Det er nok muligt, at det skulde været sagt lidt anderledes, men hvad han fkreu er alligevel Udtryk for et Savn, der føles hos i alt fald en Del af os, som fik den første Del af vor aandelige Oddragelse i de troende Kredse i Danmark.

Jeg for min Del hørte aldrig noget om derhjemme, at man var i Biltrede med, hvad der skulde forstaaes ved de helliges Samfund. Og efter de Udtalelser, der lød fra Lægfolket paa Mødet i Rustin, stod det heller ikke for mig som om det var Forstaelsen, de manglede, men Sagen selv — de helliges Samfund.

Denne Trang i det troende Lægfolk maa vi endelig ikke lægge Vaand paa. Naar de sagt eller freddet forfært lad os saa rette derpaa, men ikke slaa det ned. Jeg for min Del har altid elsket og søgt at fremme de helliges Samfundsliv, og jeg tænker at blive ved dermed. Thi det maa jeg sige, at netop der har jeg oplevet nogle af mine fkrøneste Timer. Og det kommer af, at der — mere bestemt end noget andet Sted — har Jesus bundet sig til at være, og hvor han er, der er godt at være.

Men jeg gif endnu ikke jagt, hvad jeg mener med de helliges Samfundsliv. Jo, jeg mener simpelthen dette, at Guds Jølf gives et Sted, i hvem der er den samme Vængel og den samme Vøn, saa de kan lise med hverandre: „Vort Borgerfæd er i Himlene“ — at de famler, mangle eller faa, hvad de nu er, lad os lige en bestemt Aften i Ugen, tager Guds Ord frem, taler sammen derom i Fortrolighed; deler det med hverandre, ligeform man kan fette sig en Nof rundt om et dæftet Bord og i Forening nyde Guds Gaver. Gud alene ved, hvor mangt et fvaat Guds Barn, der her paa den Maade har vokset sig stærkt i Guds Naade Og hvor er det ikke naturligt, at naar Guds Børn en Stund iaadan har delt Guds Ord med hverandre, talt om deres Erfaringer, maafe talt om, hoormange — ogsaa af deres nærmeste — der endnu ikke kender Livets Vej, men vandrer uden Naab og uden Gud i Verden, at de saa i Forening buevet af Guds Naad, højer deres Ane og beder Gud om at udgøde over dem Naadens og Vønnens Naad, om at lade sit Rige komme med Kraft, at Synderne maa frelses. Og hvad er mere naturligt, end at de hjælper hverandre at bære denne eller hin bestemte Person frem for Naadens Trone: Serre, frels ham, eller fende! Og hvad saa? Saa vil de troende finde hverandre, saa vil de søje, at de trænger til hverandre, og kan ikke undvære hverandre. Saa vil de bede i Forening.

Guds Børn gaar styrkede og glade hjem fra en saadan Stund, men deres Vøn stiger op for Naadens Trone og bliver hørt.

Snifer vi Guds Betsignelse ud over vort Samfund, saa maa vi elste og fremme de helliges Samfund. Lad de hellige i vore Menigheder famles paa en bestemt Aften hver Uge, bede for deres Præst, naar han næste Søndag skal forkynde Guds

*) Past. Peterfen tænker formodentlig paa vor Bemærkning til Chr. Jensen's Artikel. Vi ser godt nu, at den var for kortfattet og kunde misforstaaes. Men hvad vi ikke kunde tilstømme var den Udtalelse, at „for en Snes Aar siden eller mere turde vist kun saa faa til Lyd for denne saa vigtige Herrens Sag.“

Hvad der derimod var sagt om de helliges Samfund, og hvad her siges om deres Samfundsliv, det er vi fuldt ud med paa.

Ord, bede for deres egen Menighed, bede for Samfundet og de enkelte Missioner, som er knyttet dertil. Hvad saa? Ja, saa siger Jesus, at „derjom to af eder bliver enige paa Jorden om hvad for en Sag, det er, de ville bede, det skal vederfares dem af min Fader som er i Himlene.“

De helliges Samfund er de enkelte Menigheders Nygrad. Det er min Tro, at en Menighed uden Præst, men med et helligt Samfundsliv er bedre stillet end en Menighed med en Præst, men uden de helliges Samfundsliv. Vedst faren er naturligvis den Menighed, som har en troende, nidker Præst, og tillige de helliges Samfundsliv.

Hvor ialt er det dog at have Sit Hjem iblandt den lille Flok, Som har Guds Ord og Mandens Gave

Og har i Jesu Naade nok. Som har sit Borgerfæd og Hjem Dist i det ny Jerusalem.

„Sangeren“ 407. Chr. Peterfen. Cordova. Rebr.

„Danifere“ udgaar to Gange om Ugen og koster kun \$1.50 per Margang. Prøvenummer findes frit paa Forlangende.

FLOCK & NIELSON

the new firm wish to make it plain that they have none but the very best lumber in their yard that money can buy, look around, then come and see our stock, and we know you will buy. Come and see. We also have a line of wagons, buggies, etc., and a full supply of coal.

Yours for a fair and legitimate deal.

FLOCK & NIELSON

Old Dutch Cleanser

Will Be Welcome In Every Home

Because it keeps the house, from cellar to attic, in spick and span condition, and saves the housewife labor, time, trouble and expense. Just you try it!

10¢ Per Can

Washing Dishes Without Drudgery

Place dishes in pan of warm water, sprinkle a little Old Dutch Cleanser on dish-cloth (don't put the cleanser in water) and wash, each piece, put in second pan to drain, rinse in clean water and wipe dry. Easier, quicker and hygienic; no caustic or acids (not a soap powder).

Old Dutch Cleanser will remove the hardest "burnt in" crust from pots and pans, without the old time scalding and scraping.

Cleans-- Scrubs-- Scours-- Polishes